

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

STRUKOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	16
--	----

II. Gramatika:

	16
--	----

III. Stručni vokabular i civilizacija:

	16
--	----

Ukupni broj bodova:

	48
--	----

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

23. veljače 2021.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

U tekstu koji slijedi opisuje se čuvena rimska i grčka timska sportska igra „harpastum“ koja je poznata iz spisa Galena i drugih antičkih pisaca koji je smatraju izvrsnom i zabavnom, ali i grubom.

Galenus de ludis puerorum (Galen o dječaćkim igrama)

Multi pueri ludum harpastum¹ amant. Illi² pilam manu iaciunt et capite aut cervice pulsan. Ita lusores³ totum corpus exercebunt: musculos bicipites et tricipites, musculos abdominis maiores et minores et omnes musculos crurum. Saepe autem in ludentibus⁴ vulnera videntur: fracta ossa et expulsi⁵ dentes. Lusor ludito, sed caveto!

KOMENTAR:

¹ harpastum, -i, n. harpastum, naziv igre

² illi (pueri) od ille, illa, illud on, onaj

³ lusor, -oris, m. igrač

⁴ in ludentibus kod igrača

⁵ expulsus, 3 izbijen

	max 16
--	---------------

[illegible]

II. GRAMATIKA

Uputa: odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

I. Imenice iz teksta prebaci u zadani padež.

1. **capite** u akuzativ plurala

- a) **capitis**
- b) **capita**
- c) **capitum**

2. **manu** u dativ singulara

- a) **manui**
- b) **manibus**
- c) **manu**

3. **crurum** u akuzativ singulara

- a) **crura**
- b) **crurum**
- c) **crus**

	max 3
--	-------

II. Promijeni broj svim riječima u sljedećim izrazima.

1. **totum corpus**

- a) **totius corporis**
- b) **toti corpori**
- c) **tota corpora**

2. **musculos maiores**

- a) **musculi maiores**
- b) **musculum maiorem**
- c) **musculi maioris**

3. **fracta ossa**
- a) **fracti ossis**
 - b) **fractum os**
 - c) **fractis ossibus**

	max 3
--	--------------

III. Odaberi točne oblike komparacije pridjeva:

1. Odaberi točan oblik pozitiva pridjeva za sintagmu **musculos minores**.
- a) **magnos**
 - b) **bonos**
 - c) **parvos**
 - d) **multos**
2. Odaberi točan oblik superlativa pridjeva za sintagmu **musculos maiores**.
- a) **minimos**
 - b) **maximos**
 - c) **plurimos**
 - d) **optimos**

	max 2
--	--------------

IV. Odaberi pasivnu rečenicu koja odgovara aktivnoj **Pueri pilam pulsant**.

- a) **Pila a pueris pulsatur.**
- b) **Pilae a puero pulsantur.**
- c) **Pueri pila pulsantur.**
- d) **Pueris pila pulsatur.**

	max 1
--	--------------

V. Promijeni broj glagolskim oblicima iz teksta ne mijenjajući vrijeme, stanje ili način.

1. **exercebunt**

- a) **exercent**
- b) **exercebo**
- c) **exercebuntur**
- d) **exercebit**

2. **caveto**

- a) **cavent**
- b) **caveant**
- c) **cavento**
- d) **cavet**

	max 2
--	--------------

VI. Odaberi glagolski oblik koji je prema nekom kriteriju različit od ostalih.

1.

- a) **pulsant**
- b) **exercent**
- c) **ludent**
- d) **iaciunt**

2.

- a) **ludis**
- b) **ludite**
- c) **ludito**
- d) **luditote**

3.

- a) **cavens**
- b) **caventes**
- c) **cavente**
- d) **cavent**

	max 3
--	--------------

VII. Odaberi jedan ili više točnih odgovora od ponuđenih.

1. Koji glagolski oblici NISU u indikativu?

- a) **iaciunto**
- b) **iaciebant**
- c) **iaciunt**
- d) **iaciant**

2. Koje su od navedenih riječi veznici?

- a) **aut**
- b) **ita**
- c) **sed**
- d) **in**

	max 2
--	--------------

	max 16
--	---------------

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. Koja od navedenih kratica u recepturi znači u lončić?

- a) **ad scat.**
- b) **ad oll.**
- c) **ad sacc.**
- d) **ad vitr.**

	max 1
--	--------------

2. Koja od navedenih kratica u recepturi NE znači neka se ponovi?

- a) **iteret.**
- b) **rep.**
- c) **ter.**
- d) **reit.**

	max 1
--	--------------

3. Koja od navedenih kratica u recepturi znači na jednake dijelove?

- a) **āā**
- b) **ad.us.prop.**
- c) **add.**
- d) **amp.**

	max 1
--	--------------

4. Koji od navedenih zubi je **dens deciduus**?

- a) mliječni zub
- b) trajni zub
- c) očnjak
- d) kutnjak

	max 1
--	--------------

5. **Extremities superiores** su

- a) oči
- b) ruke
- c) uši
- d) noge

	max 1
--	--------------

6. Izbaci uljeza!

- a) **genu**
- b) **crus**
- c) **femur**
- d) **cubitum**

	max 1
--	--------------

7. Izbaci uljeza!

- a) **medulla**
- b) **bulbus**
- c) **pupilla**
- d) **cornea**

	max 1
--	--------------

8. Stručni izraz za lijek (sredstvo) za čišćenje jest

- a) **remedium purgans**
- b) **remedium corrigens**
- c) **remedium constituens**
- d) **remedium adiuvars**

	max 1
--	--------------

9. Izbaci uljeza!

- a) **familia**
- b) **genus**
- c) **filius**
- d) **ordo**

	max 1
--	--------------

10. Nizu **corona, apex, radix** nedostaje

- a) **costa**
- b) **collum**
- c) **cervix**
- d) **cor**

11. **Lien, renes, ventriculus** objedinjuje pojam

- a) **vertebra**
- b) **thorax**
- c) **intestina**
- d) **pectus**

12. Otac Romula i Rema je bog

- a) **Jupiter**
- b) **Mars**
- c) **Neptun**
- d) **Apolon**

	max 1
--	--------------

13. Majka junaka Eneje, praoca rimskog naroda je božica

- a) Minerva
- b) Junona
- c) Vesta
- d) Venera

	max 1
--	-------

14. Pronađi uljeza!

- a) Asklepije
- b) Higija
- c) Had
- d) Panaceja

	max 1
	max 1

15. Koja od navedenih latinskih poslovice ima značenje „Dokazni materijal.“?

- a) **De facto.**
- b) **Fac simile.**
- c) **Corpus delicti.**
- d) **Causa criminalis.**

	max 1
--	-------

16. Koja latinska poslovice govori kako su Rimljani vladali u osvojenim provincijama?

- a) **Vis maior.**
- b) **Clare et distincte.**
- c) **Nosce te ipsum!**
- d) **Divide et impera!**

	max 1
--	-------

	max 16
--	--------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Multi pueri amant	Mnogi dječaci vole / Mnogo dječaka voli	1
ludum harpastum.	igru harpastum.	1
Illi pilam	Oni loptu	1
manu iaciunt	bacaju rukom	1
et capite aut cervice pulsant.	i udaraju glavom ili vratom /šijom/.	1
Ita lusores totum corpus	Tako / ovako igrači cijelo tijelo	1
exercebunt:	će vježbati:	1
musculos bicipites et tricipites,	dvoglave i troglave mišiće,	1
musculos abdominis	mišiće trbuha	1
maiores et minores	veće /velike/ i manje /male/	1
et omnes musculos crurum.	i sve mišiće nogu /nožne/.	1
Saepe autem in ludentibus	Često pak (a, no, ali) kod igrača	1
vulnera videntur:	se vide /viđene su/ bivaju viđene/ rane:	1
fracta ossa et expulsi dentes.	slomljene kosti i izbijeni zubi.	1
Lusor ludito,	Igrač neka igra (se igra),	1
sed caveto!	ali neka (se) pazi /čuva se/ bude na oprezu/!	1

Prijevod: 16

II. GRAMATIKA

- I. 1. b) **capita**; 2. a) **manui**; 3. c) **crus** 3
- II. 1. c) **tota corpora**; 2. b) **musculum maiorem**; 3. b) **fractum os** 3
- III. 1. c) **parvos**, 2. b) **maximos** 2
- IV. a) **Pila a pueris pulsatur.** 1
- V. 1. d) **exercebit**; 2. c) **cavento** 2
- VI. 1.c) **ludent**; 2. a) **ludis**, 3. d) **cavent** 3
- VII. 1.a) **iaciunto** d) **iaciant**; 2. a) **aut** c) **sed** 2

Gramatika:16

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. b) **ad oll.**
2. c) **ter.**
3. a) **āā**
4. a) mliječni zub
5. b) ruke
6. d) **cubitum**
7. a) **medulla**
8. a) **remedium purgans**
9. c) **filius**
10. b) **collum**
11. c) **intestina**
12. b) Mars; 13. d) Venera, 14. c) Had; 15. c) **Corpus delicti.**; 16. d) **Divide et impera!**

Stručni vokabular i civilizacija: 16